

Per què vessar la sang inútil?
Dins de les venes—vida és la sang,
vida pels d'ara—i pels que vindran;
vessada és morta.

MARAGALL

ANY I N.º 3
Coll-Blanc, 24 de desembre 1930

AVSEV
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET

El desgavell ja no pot ésser més gran,
i quan tota està desballes-
tat per força ha de caure.

Prat de la Riba

Redacció i Administració:
COLL-BLANC, 47 - HOSPITALET

...AL VENT DÉXFEM-LA EN SENYAL DE LLIBERTAT!

QUI T'É RAÓ? Dels amics de BANDERA O despotisme i anarquia o justícia social

Una iniciativa feliç

En el caos immens que presenta la política espanyola, tothom qui es creu tenir la idea salvadora, l'exposa i en fa un programa. Qui té raó?

Dies enrera no ens haurien preocupat gaire les directrius peninsulars; teníem prou feina a cuidar-nos de dirigir la nostra de vida, per no abassegar-nos el panorama espanyol. Era a través de la política catalana que miràvem l'espanyola; tenia de coincidir, per extranya paradoxa, el temps de les prèdiques aferrissades de Catalunya endins, perquè l'atenció es desentengués de Catalunya girant la vista a tot arreu menys al seu lloc primer.

Quina llàstima fa constatar com a definitivament passats aquells temps qualificats d'infantívols, romàntics i ingenus, en què l'esperit ciutadà permetia emprendre obres de tanta ambició com la Sagrada Família, l'Hospital de Sant Pau, la conquesta del cim del Tibidabo, una exposició Universal, la creació de l'Orfeó Català, etc.; seria possible concebre, avui, obres filles d'un optimisme i un entusiasme semblants?

La lluita fratricida ens ha portat això: el pessimisme, l'escepticisme, la desgana de fer, el plaer de destruir, el fàstic i l'enuig de viure la vida del poble culte; i la mirada esbalaïda i neuròtica sols sap girar-se, amb remors de grunyiments malhumorats, a actuacions ibèriques que la política catalana hauria per sempre desterrat.

El comerç d'imperialisme que havíem assolit s'acaba d'esvaïr. Totes les objeccions que es poguessin fer contra determinades actuacions catalanístiques, no són prou a destruir el fet; la ruptura d'unitat de front i de confiança entusiastes en l'actuació dels que breguen a la davantera, han portat aquest pessimisme ciutadà, aquest escepticisme esterilitzador que mata en flor, perquè resta l'assistència col·lectiva, qualsevol intent de continuació del penós camí.

Jo no sé si els homes qualche vegada han delinquit, però la doctrina no són els homes, i sempre estarà més exposat a falter aquell qui fa les coses que aquell qui s'assigna la missió de criticar-les.

No volem escatir on rau la culpa, però sí que constatem el fet dissortat de la nostra davallada; avui no es pot parlar desinvolta-ment de realitats sinó és amb exquisit tacte per no ferir als zelosos, que tal volta equival a peresosos.

Si la generació que fineix passarà a la Història coronada de llorer per haver sabut crear i fer créixer el catalanisme integral, la que avui substitueix a la primera sembla que vulgui que la Història l'assenyali com a destructora del primer moviment; però el món camina i no para esment de la generació segona, puix que al seu darrera vé la tercea que sabrà unir a la tradició en mal hora abandonada i viltinduda, l'optimisme, l'esperança, l'esforç i la fe en un esdevenidor victoriós.

A PROPOSIT D'UNA ANECDOTA

Ricard Lluch, el benivolgut artista del moble, ha rebut aquestes dues interesantíssimes lletres en resposta a la lectura de l'anècdota que en el número passat figurava en la secció *Un ocellat ens ha dit...*

Les publiquem amb molt goig i aprofitem l'ocasió per agrair públicament en nom d'En Lluch la gentilesa d'haver contestat a la tramesa de l'exemplar de BANDERA.

Diu la primera que és del venerable poeta Apelles Mestres:

Saluda a l'artista Ricard Lluch i li dona les gràcies per l'envio del periòdic contenint la divertida anècdota del metge i el tamboret, el seu affm.

APEL:LES MESTRES

Barcelona, 12 desembre 1930.

I l'altra:

(Hi ha un membret que diu: *Secretaria particular de D. Francesc Cambó*).

Barcelona, 12 de desembre 1930

Sr. Ricard Lluch.

Molt Sr. meu:

Moltes gràcies per la seva atenció en enviar-me el retall publicat al periòdic local BANDERA. L'anècdota, realment, és molt xocant.

Seu afectíssim amic i s.

JESUS CAMBÓ

En acceptar, amb gran honor, la invitació que se'm va fer per escriure en aquestes planes, no se m'acut altra cosa que fer l'elogi de la feliç iniciativa tinguda pels fundadors d'aquest periòdic.

Si l'aparició d'un periòdic portaveu d'un ideal és sempre cosa digna de constatar-se quan l'ideal és la reivindicació de la personalitat d'un poble i quan el periòdic surt a la llum en un ambient mancat gairebé del tot de valors espirituals, aleshores el fet porta el segell de les coses transcendents. L'aparició de BANDERA, portaveu dels ideals de Catalunya, a la barriada de Coll-Blanc, pot ésser evidentment, un fet transcendental, si els redactors d'aquest periòdic li dediquen el màxim esforç i el màxim amor.

La barriada de Coll-Blanc ha crescut d'una manera rapidíssima. En pocs anys ha passat del no-res, gairebé, a tenir una població que moltes ciutats no tenen. I tal vegada aquesta mateixa ràpida creixença material, ha estat la causa de què

en l'ordre espiritual tot estigui per fer.

La desproporció en els ordres espiritual i material és una cosa tant manifesta, que no dubto que hauria estat aquest un dels motius determinants dels que tingueren la bella iniciativa d'aquest periòdic, BANDERA, i aquest és el seu valor; no serà un de tants; sinó que vé a omplir un buit, a satisfer una necessitat.

Pels afectes i amistats que em lliuen a la barriada de Coll-Blanc, per l'honor d'haver-la representat tants anys en Corts, no puc menys que proclamar la meua joia i fer vots per què el desvetllament espiritual que s'inicia faci la mateixa via que en tant pocs anys ha fet el progrés material de la barriada, bo i desitjant que la BANDERA que aixequen amb el títol del vostre periòdic ho sigui d'unió i de germanor entre tots aquells que per damunt de totes les aspiracions humanes hi posen la grandesa i la llibertat de Catalunya.

ANTONI MIRACLE

Què passa al "Cine Marte"

Josep Aguilar, expulsat de l'empresa.—Dos cinemes nous en perspectiva.—Aguilar, Balanya i Tarradón, S. en C.—Altra vegada ase per vedella? —Ja n'han ennyat un.

En el número passat donàvem compte en una breu notícia d'un acte violent comès en el cinema "Marte" pel sometenista Josep Aguilar.

Com dèiem, aquest havia estat fins aleshores un dels socis de l'empresa i l'abús d'autoritat que va cometre fou a causa del despit que li produí l'esser-ne expulsat.

Com que la notícia donava tela per fer hem volgut esbrinar de bona font—i tant bona!—per quines causes es va procedir a l'expulsió d'aquest subjecte.

Quan va construir-se el cinema, Josep Aguilar hi actuava de mestre d'obres amb un sou de cent pessetes cada setmana.

Un dia l'home es vegé obligat a pagar algunes despeses i, com que es veia apurat, va demanar a un dels socis que l'hi prestés els diners oferint tornar-los-li amb un cinc per cent i a un tant cada mes, però quan fou l'hora s'hi negà, retornant-li tant sols l'import del préstec i amb les mateixes pessetes que llavors anava cobrant i que li corresponien com a soci de l'empresa.

Temps després s'inaugurà un nou cinema, el "Reial" i ells tractaren de comprar-lo, essent el capdavanter en les negociacions el mateix Aguilar.

En arribar l'hora de tancar els tractes, amb la seva característica fiema va prometre als venedors que, al cap de dos dies, els seria fet efectiu l'import. Aquesta sortida, és clar, va sorprendre als seus companys d'empresa que ja sabien que ell no tenia cap peseta i ells no estaven, tampoc, disposats a pagar-ne més.

Així és que en sortir tot seguit van preguntar-li:

—I bé, amb què compteu per pagar demà passat?

—Jo? Amb res—féu ell arronçant les espatlles.

—Doncs bé tindreu algun mitjà per treure les pessetes—insistiren els altres socis.

—No us he dit que no compto amb res?—respongué ell alçant la veu.

Davant aquesta resposta els empresaris tingueren d'arreglar-se-les com van poder per tal de trobar les pessetes i no quedar malament.

I sortides com aquesta, l'Aguilar les feia a cada moment. Ell sempre tenia on trobar pessetes, però mai va portar-ne cap.

Vingué, però, que en una reunió de l'empresa fou acordat per unanimitat que tots aquells que desitgessin celebrar reunions en l'estatge de l'empresa abonessin deu pessetes pel llum.

L'Aguilar, però, es veu que es creia que per ell la regla no existia i donava autoritzacions a tort i a dret per celebrar actes sense que fessin efectiva la quantitat assignada.

Havent-li demanat algú per què obrava així, l'home li va respondre despectivament que ningú era jutge dels seus actes i, per tant, feia el que a ell li plavia.

Caiguda la dictadura

com tothom sap, l'Aguilar, en Rueda i uns quants més van constituir un centre republicà federal (de tot això només en tenia—en té—el nom); ací van començar el treballs per trobar socis.

L'home, és clar, va aprofitar totes les ocasions que se li presentaren per obligar a inscriure's en el seu *Círculo Republicano*, etc., etc.

A la porta del cinema *Reial* hi ha una petita parada on un pobre vell hi ven lliminadures. Com que li deien estar gratuïtament, l'Aguilar va aprofitar-ho per fer-lo inscriure en el *Círculo*, etc.

L'home s'hi negà manifestant que ja pertanyia en una entitat similar —es veu que li havia vist l'orella— i l'Aguilar, davant la negativa va

La simultaneïtat disjuntiva d'ambdós membres d'aquesta enunciació, sens presenta correlativament contrària: go és, la manca de justícia social, engendra indefectiblement el despotisme i l'anarquia, i contràriament l'efectivitat de la justícia social, mata l'anarquia i el despotisme.

La posició de qualsevulla societat, que no es fonamenta en el dret, en l'autoritat, en la justícia, en el sacrifici i en la virtut, cau invariablement en el desordre.

La idea anarquista, proclamant la igualtat, no sols essencial, sino omnimoda entre els homes; nega de facto, el dret a ningú d'ésser erigit en superior, ja que entre iguals desapareixen drets i deures, s'esborra la idea de súbdits i superiors i en conseqüència s'anulla el principi d'obediència, i per això mateix, sobra la llei, sobra l'autoritat, sobra la justícia i s'alça triomfant el desordre social.

Desordre que, a la fi, ha d'ofegarse amb la força bruta, o d'un home i en diem despota, o del poble i en diem anarquia, com esdevé a Rússia; encara que avui es suavitzen aquests conceptes vestint-los amb la denominació de *dictadors*, qui ja planen sobre nosaltres des de dalt, ja brollen espontàniament des de baix, però que, a la fi, són els depositaris imprescindibles del poder, perquè són els únics depositaris de la força material.

Trista condició la de la societat civil que, impotent per defensar el dret, l'autoritat, la justícia i l'ordre, davalla escalonadament, feta trossos, des del seu enlairat, seti, per caure en un règim d'ordre militar.

I de fet: en l'esdevenidor acabaran emperadors, reis, presidents de repúbliques i governadors de comunitats fugint a la desbandada, arrossegada llur autoritat pel fang pastat en la pròpia sang, si no es conduïx els pobles pels camins de la justícia equitativa.

Una de les més flagrants subversions d'aquesta justícia equitativa, és avui, la inversemblant pujança del capitalisme financer, burlador de tota llei humana, mediatitzador de Premsa, Parlaments i governs, i el més gros escàndol immoral que es pugui oferir a la visió de la gran massa papular que, empobrida i famolenca contempla amb odi una diferenciació de classes tant repugnant, com la de Roma pagana, entre grans senyors i vils esclaus.

I aquesta tant depriment davallada de la justícia social, paral·lela amb la de la societat civil, sols té un aturador i és el retorn a la caritat cristiana preconitzada per l'incomparable polític del segle, Papa Lleó XIII en l'Encíclica *Rerum novarum* que tindria d'ésser el punt de convergència de tota l'legislació social.

I. M.

enviar una instància a l'Ajuntament per tal de què treguessin la parada del pobre home deixant-lo així sense lloc on poder exercir el seu petit comerç.

Quan els altres socis es donaren compte d'aquesta criaturada van contrarrestar l'instància i el pressupme republicà restà sense veure portada a cap la seva acció infantívola.

Davant les indicacions que li feren els seus companys referent a

segueix a la darrera pàgina

EL TEATRE

Xang-Hai, en el Romea, i *Qui l'ha vist i qui el veu!*, en el Novetats, són les estrenes que cal registrar avui si volem, complint el nostre propòsit, informar als llegidors de BANDERA de les novetats que ofereixen les empreses del Teatre Català.

La primera és un melodrama original de J. Colton, procedent de Nordamèrica pel senyor Fernández Burgas, comerciant dedicat a la importació d'articles diversos, entre ells peces de teatre. L'ha transplatant a un llenguatge pèssim, que ni és català ni castellà, el senyor Rodríguez-Grahit.

L'obra vol ésser un reflecte, pujat de tot, de la lluita ancestral de la Xina contra l'esperit colonitzador de l'Anglaterra. Al servei d'aquest propòsit, l'autor ha bastit una trama guinyolesca, que no emociona ni sorprèn, puix des de mig segon acte el públic veu la trampa. De manera que amb l'aportació de *Xang-Hai*, els senyors Fernández i Rodríguez no han fet al teatre català cap servei que algun dia se'ls pugui tenir en compte.

L'obra, molt ben presentada—sobretot al primer acte, la decoració del qual, de Batlle i Amigó, és una obra mestra de la nostra escenografia—obté una acurada interpretació per part de la companyia que dirigeix Pius Daví, qui cada vegada s'acredita més com un excellent director d'escena.

Maria Vila, sobre qui cau el pes de tota la representació, ha pogut provar novament que és una gran actriu. Una de les grans actrius d'Europa, senzillament. No sé si n'hi haurien gaires, allí on fos, que arribessin, a la sublimitat del patètic on ella arriba al final de *Xang-Hai*, amb tanta sobrietat, tanta discreció i tant d'amor a l'ofici.

Qui l'ha vist i qui el veu!, de Josep Maria Planes, és una farsa en tres actes, sovint entretinguda, sovint avorrida. Hi ha de tot. Té moments que us fa l'efecte que us trobeu davant un autor amb una empena tremenda, i n'hi ha d'altres en els quals us fadiguen incomprensibles inèrcies i puerilitats d'autor de teatre catòlic a l'ús.

Algú ha trobat que l'assumpte d'aquesta obra s'assembla a una de Benavente. Això no fóra res, si es tractés d'un assumpte que Planas hagués tractat d'altra manera que l'autor original. El pitjor per a un autor jove és que, a part de l'assumpte, manllevi a obres alienes episodis, detalls, trucs, figures secundàries. Això és el que positivament li fa mal i fa perdre les esperances que podrien tenir-se en un escriptor com ell, dotat d'innegables aptituds per al diàleg escènic, tan difícil encara que no ho sembli.

Es una veritable llàstima que, amb la necessitat que el nostre teatre té de valors nous, els joves que, com en Planes, entren per la porta gran, en lloc de fer-ho amb l'embranchada dels vint anys, ho facin amb la prudència dels que tenen un prestigi i volen conservar-lo; és a dir, que tot just passada la quinta, ja se sentin patums.

De tot allò que haureu llegit, referent a aquesta obra: que és una farsa moderna; que mira a Europa; que segueix el camí dels autors que revolucionen el teatre, etc., no en cregueu res. És una obra que no pot ser més *ancien régime*, amb una pila de recursos que estem cansats de veure en comèdies de fi del segle XIX. I si té algun valor, com ja hem dit, el trobem en el diàleg.

La companyia del Novetats la treu molt bé. L'Aymerich i la Morera hi estan deliciosos.

Per bons dolços i selectes bombons

Recordi...

Casa VIVES

forn i pastisseria

Carrer de Sans, 74. - Telèfon 33664
BARCELONA (SANS)

Per obtenir certificats en totes les oficines de l'estat
CENTRE ADMINISTRATIU D'HOSPITALET
Baró de Maldà, 15. - Coll-Blanc, 57

GORRISTERIA

"La Ideal"

Josep M.ª Bassas

Corres de totes menes i a preus mòdics
Especialitat en les d'uniforme

Plaça Espanyola, 15. : : Coll-Blanc (Hospitalet)

Sabó EL SANITARI TENROJ guaireix i evita les malalties de la pell.

FABRICA DE PRODUCTES CERAMICS

Vda. de Francesc Baillori

Fabricació de tuberies i embalsosats de totes menes, recipients per a àcids, recipients i gerres per confiteries, testos i gerros per jardineria, etc., etc.

Despatx: Sans, 51. - Fàbrica: Cros, 3 i Sant Crist, 52. - Telèfon 33597

BARCELONA (SANS)

Per tenir les vostres finques ben administrades
CENTRE ADMINISTRATIU D'HOSPITALET
Baró de Maldà, 15. - Coll-Blanc, 57

MOBLES

IMPORTANTES OBRADORS
Successors de

Domingo i Sabaté

La importància d'aquesta casa, fa que podem vendre amb un 40 per cent d'economia. : : Visitiu aquesta casa i es convencran de que ningú pot competir-nos en preus i qualitat

Vendes al major i detall

Preu fixe
Obradors i salons de venda:
SANS, 112 i 114 - TEL. 30104

Per altes i baixes de Contribució
CENTRE ADMINISTRATIU D'HOSPITALET
Baró de Maldà, 15. - Coll-Blanc, 57

LES LLETRES

NADAL I VERDAGUER

Nadal se'ns presenta a nosaltres amb una intensa alegria que trasllueix en el rostre i porta una vegada més a les llars del món aquella ingènua joia que tots sentim amb tanta unció.

En la fredor del desembre s'hi amaga tot un misteri, tot un encís, porta fins a nosaltres una remor de melodies que endolceixen l'ànima. Què en diu de coses als poetes aquesta nit de desembre!...

Verdaguer ha estat potser, el poeta que millor tresor ens ha llegat d'estrofes nadalencques.

En aquesta mal girbada glossa som joiosos d'oferir-vos-en un tast.

Heus ací quin prec més humil el de la Verge quan va cercant el preuat recés per donar llum al fill estimat:

I diu al Criador de l'estrellada:
—Per mon espòs, si us plau, dau-me posada, vós qui donau als ocellots un niu.
Donau-me per mon fill, que és el fill vostre, si no un aitar ont l'univers se postre, l'humil redós que pels pobres teniu.

I el gloriós naixement el veu amb una bellíssima visió que encisa l'esperit i així, després d'escampada pel món la Bona Nova diu, fitant els ulls en l'atzur:

Somnoses encara les estrelles es demanen tot baix elles amb elles si es vessa el firmament aquella nit; de la regió del sol a la de l'ombra hi van baixant els Serafins sens nombre, peces millors del niu de l'Infinit.

I la Verge junt al bressol canta encisada amb amor de mare, tot mirant el rostre hermós del fill aimat, que, closes les blanques parpelles, reposa en son dolçíssim:

El cel sospenia sa dolça harmonia sentint que la Verge gronxava el breçol, i eix càntic escolta rodar per sa volta amb veu que li enveja el gai rossinyol:

—Per eixos ulls closos que veig tan hermosos, veuré quan els obris la glòria per dins; finestres divines seran-me ses nines per on prou voldrien guaitar Serafins.

Mes ai!... el cant es torna melangiós i ple de dol, apar el murmurí d'un rierol al passar pel silenci de les prades, i la Verge plora contemplant a son fillet dolç. Vegem quina visió més amorosívola:

Ella està besant l'amorós infant; i ses galtes mira que els llavis de Judas també besaran, i plora, i suspira.

Les flors que somriuen una a l'altra diuen: ¿per què plora tant? L'ocellet que canta oint sa complanta respon gemegant.

Quin cant més ple d'amor i quin reflexe més bell del plor que li entella els llavis.

A voltes els versos veuen l'erasença de les nades populars. Diu així un d'ells:

D'un roser a l'ombra, d'un roser de Maig, n'ha florit un Lliri la nit de Nadal.

Bonica és la rosa més ho és el ram, més ho és el lliri que floreix tot l'any...

i quan canta als pastors que, assabentats de la Bona Nova, van a la rònega establia de Betlem per adorar al Déu Infant, la poesia pren tot un aire ben semblant a les cançons populars de nostra terra.

Els pastors canten fervorosos:

Es el bon pastor per ses ovelletes viurà d'amorettes; és el bon pastor per ses ovelletes morirà d'amor.

Prneu el meu cor tot ple de l'amor que el vostre m'envia. El bon Jesueta allí a l'establia, té gana i té set ¿Què us donaré jo que us sàpiga bo Fillet de Maria?

Mes després la seva rústega alegria es converteix en remor de cantúries i esclaten amb goig i canten aquella cançó que tothom coneix i tothom canta i que és, potser, la més bella.

Ses blanques manetes petites com són sent tant petites, formaren el món.

Sa galta es de rosa cullida al jardí d'un bes la desclosa l'estel del matí.

Quina sentor més formosa que respira tota la seva poesia.

La poesia de Verdaguer és estimada per tothom. I així com de la font brollen els raig d'aigua transparent i clara, sobre la terra gemada, Verdaguer, el sublim cantor de l'Atlàntida, ha escampat sobre la nostra catalana i riallera terra, els seus somnis d'inspiració.

S'ha encisat guaitant la serenor d'aquest cel blau i en el cim del brancatge florit de l'arbreda del seu somni ha fet sentir un refleig formós amarat d'una viva dolçor i un encís que corprèn.

I com ell tots els poetes seguiran cantant-la la nit de Nadal per cantúries que passin, puix que la Diada, ho és de poesia i de cançons per excel·lència, i els Poetes a cada nou hivern li oferiran el tribut de la seva inspiració.

ANDREU ROSSELLO

LES ARTS

LES ARTS

S'anuncia a la Sala Busquets, de Barcelona, l'exposició de pintures d'Emili Amigó Castelltort.

Avui, el nom d'aquest gran paisatgista, és gairebé desconegut en el camp de la pintura de quadros, doncs ha deixat passar una llarga tongada, sense mostrar altres activitats que les escenogràfiques, realitzades conjuntament amb Ramon Batlle — Batlle i Amigó —.

Entre els coneixedors de la vàlua de l'art d'Emili Amigó, ha desvetllat molt interès, doncs no desconeixen que una exposició d'Amigó, és garantia d'un recull de bones teles.

De les setze que presentarà, la majoria són estudis de flors i fruites. Aquest gènere, que hom sempre ha considerat inferior, esdevé, gràcies a la reconeguda mestritat d'Emili Amigó, una manifestació interessantíssima.

Una franca espontaneïtat i una perfecta visió dels matisos són les característiques d'aquest pintor, que queden palesades a bastament en els paisatges, que completen l'exhibició.

Considerant l'expectació que ha produït i les valors que presenta, podem afirmar sense temença, que serà un vertader èxit de públic i crítica.

BALIGA

RICARD LLUCH

Telèfon 34222

Restauració i reproducció del mobiliari clàssic

Obradors:
Carretera de Coll-Blanc, 31.
(Final tramvia 53 i 55 i autòmnibus H. T.)
HOSPITALET

Exposicions:
Sala Patés (Petríxol, 5)
BARCELONA

Per NADAL podreu obtenir de FRANC

TURRONS, XAMPANY, LICORS, NEULES
i encara diners a sobre

La Casa AGELL, carrer de Sans, 89, us donarà la solució

Llegiu "Gasetta de Sans" que es reparteix gratuïtament

El Nadal humil

Feia un quant temps que al senyor Rovirella els negocis li anaven de mal borràs. Si operava sobre cotons, perdia; si ho feia sobre valors no li sortien els comptes, però ell, optimista i refiat de la sort, seguia fent la seva vida de ric com sempre. En els moments difícils, quan tenia pagaments inajornables i li mancaven els cabals necessaris per atendre dignament les factures que els creditors li presentaven, corria a malbaratar finques i bens familiars, sense enquimerar-se gaire per aquell empobriment que de dia en dia anava reduint sa resistència econòmica.

No havia volgut limitar les despeses de la llar, ni confessar siquera a sa muller—una dona entenimentada, però que no sabia un mot de les desfetes mercantils del seu marit—, les dificultats que el voltaven des de feia alguns anys. Així, per exemple, totes les festes assenyalades, a casa el senyor Rovirella, representaven un devassall de posades selectes, de postres fins, de begudes de preu, que suposaven, en ocasions, préstecs onerosos i sacrificis pel dia de demà.

Els Nadals de la família Rovirella eren abundants i exquisits. La millor aviram, el millor peix, la carn més tendre, els torrons més "extra", el xampany més car... Tot anava en doina, amb conseqüències fatals, perquè, ultra el cost de tot aquell bé de Déu de llaminadures s'emmalaltia el cap de casa, sa muller, els fills i àdhuc el servei.

Era ja una cosa prevista: es dalien tots pel Nadal, però tremolaven tots els mals que els reportava la manca de continença, només que el senyor Rovirella, primer hauria venut la resta de ses hienes a qualsevol preu, ans que alleugerir unes despeses en bona part inútils.

La vanitat de rebre els elogis d'algun que altre parent convidat; l'alegria de despendre vanament, que és una morbositat pròpia de molta gent poc reflexiva; el goig que el veïnat s'enterés de la gran disbauxa nadalenca, les tres coses fent un garbuix, inflaven el seu natural presumit, ben lluny de pensar que en passar Reis, tornarien les angúnies comercials, l'ajornar lletres, el fer mans i mànegues per a que el crèdit no se li ressentís.

Ben sabut tenia que els guanys del seu negoci, força migrats, el menarien a un dalta baix, però aguanyava el punt, feia l'home a casa i no tenia un no pels capricis de la dona i els fills, que, per ignorar la veritable situació del senyor Rovirella, no cal dir que no miraven prim en demanar.

Ultra els endarreriments que provocava aquesta conducta mancada de seny hi havia les dolors que comportava: reumes, febres gàstriques, que s'allargaven tot el més de gener i que eren un turment com a càstic de l'abús nadalenc. Encara succeïa més: per bones que fossin totes les menes, com que ja hi estaven avesats, el plaer de la taula era inferior de malt a les il·lusions que hi tenien posades. Ni el faisà era tan tendre com havien cregut, ni la llagosta tan gustosa, ni la carn tan abel·lidora, ni el mateix xampany oferia una frescor i una picoreta com era d'esperar pel preu... Pot dir-se que amb tantes despeses, el senyor Rovirella no havia passat un Nadal a gust, que no hi trobés quelcom a dir.

Dissortadament, les disbauxes anaven a tenir fi ben impensadament: els creditors del senyor Rovirella es cansaren d'esperar i de renovar deutes i, posats d'acord, produïren la

catàstrofe global: el senyor Rovirella féu una fallida sorollosa, i de cop i volta, tot el pèndul desorbitat de la família, restà finit per sempre.

Calgué deixar el pis luxós, vendre els mobles més bonics, acomiadar el servei, retallar les despeses fins a un grau infinitesimal. El senyor Rovirella, que no havia anat a la presó, per la pietat que envers ell sentien els perjudicats, tingué d'acomodar-se al sou minúscul d'una col·locació subalterna, i sort encara que li respectessin.

La muller, passat el sobtament dels primers dies, s'avingué amb certa trassa i bona voluntat al nou estat de coses: ella es feia el menjar, es rentava la roba, ho endressava tot, i quant als fills, com tenien joguines se altre destorb greu que el passar a una escola de tercera o quarta cate-en excés, pogueren seguir jugant sen-goria.

El sou arribava just, molt just, a les despeses de la nova llar. El senyor Rovirella, aclapat, s'anava fent càrrec de l'esforç de la muller i també s'estava de molts petits vicis. Una pena, però, cap a les darreries de l'any, el traspalsà seriosament: la festa de Nadal.

—Si bon goig arribem pel menjar de cada dia, magre, escarrancit, com ens serà possible fer un "extraordinari" que ni de lluny recordi als Nadals passats?

Provà d'aconseguir un préstec, però no hi havia amic que no l'hagués portat a coll, sense esperança de fer la pau. Qui li fiaria un cèntim que fos?

Ah, si hagués tingut en son poder els relleus d'altres Nadals esplèndits, quina festassa encara hauria fet! Però els relleus no es guarden d'un any per altre, i el senyor Rovirella, plorant, abraçant a sa muller, es resignà per endavant a no fer Nadal. Fins en un rampell, arrencà el full del calendari per tal que els menuts... si era possible, no s'enteressin d'aquell dia.

Els fills, però, tenien prou amb els companys d'escola per a enterar-se de la proximitat de la diada, i ben tost començaren a parlar de neules, de torrons, de vi bo, més cobejats, perquè ja feia mesades senceres que no en tastaven.

El senyor Rovirella sofria i sa muller més encara, perquè ho feia per ella... i per ell, al qual veia capficat, malmirós, ple de cabòries.

Volgué la sort, però, que el nou principal del senyor Rovirella, endevinant, potser, el drama del seu dependent, decidís lliurar-li una modesta estrena... Fou una quantitat curta, minça, però el senyor Rovirella la rebé amb llàgrimes al ulls—en poc més de mig any havia après a plorar—, i no va besar la mà que li donava l'estrena perquè aquella mà s'havia retirat discretament.

Així el senyor Rovirella, tingué Nadal, i amb ell, com és de suposar, tota la família, per bé que un Nadal humil, de molt poques posades, d'una sola classe de vi dolç inominat... Només que, el que són les coses del món: aquell Nadal, fou per tots, el més saborós, el que els deixà més satisfets, sense emmalaltir a ningú i l'únic que amb tants d'anys de fer Nadals magnífics, acabà dolçament amb una oracioneta de gratitud.

Que aquest conte és vulgar? Ja ho sabia, però té un mèrit: el d'èsser veritat. I avui, és tan difícil pescar una veritat!

CLOVIS EIMERIC

Sabó EL SANITARI TENROJ guareix i evita les malalties de la pell.

Sabó EL SANITARI TENROJ guareix i evita les malalties de la pell.

Sabó EL SANITARI TENROJ guareix i evita les malalties de la pell.

Sabó EL SANITARI TENROJ guareix i evita les malalties de la pell.

Pel cobrament de crèdits
CENTRE ADMINISTRATIU
D'HOSPITALET
Baró de Maldà, 15. — Coll-Blanc, 57

Sabó EL SANITARI TENROJ guareix i evita les malalties de la pell.

Gran Farmacia de la

CENTRE D'ESPECIFICS

Oberta tota la nit

Progrés, 98-Telèfon 33531

Obredors de fusteria
mecànica

(Els més antics de Coll-Blanc)

de

Salvador Vives

Successor de

Jaume Mayol

Occident, 12. - Telèfon 33.482

COLL-BLANC (HOSPITALET)

Trajos a mida

Sastreria

L'ART

Sans, 59

Per legalitzar documents
CENTRE ADMINISTRATIU
D'HOSPITALET
Baró de Maldà, 15. — Coll-Blanc, 57

MAGATZEMS
La Saldadora

Progrés, 43. - Coll-Blanc

Sastreria. - Robes fetes. - Gèneres de punt. - Camiseria. - Gorristeria i Perfumeria

PREUS SENSE COMPETENCIA

Central: Pi i Margall, 87 i Pareto, 2
HOSPITALET

Abrics fets

Sastreria

L'ART

Sans, 59

EL PLATENSE
A. TERRÉ

RELOTGES DE TOTES MENES • ARTICLES D'OR I ARGENT • ARRACADES I ANELLS • GRAN ASSORTIT EN BISUTERIA • ES FAN I S'ADOBEN JOIES

CARRER DE SANS, 133

Sabó EL SANITARI TENROJ guareix i evita les malalties de la pell.

Aquest número ha passat per la Censura

Amb fonda condolença hem vist allunyar-se de nosaltres al qui fins avui havia estat rector de la parròquia de Coll-Blanc, Mn. Joan Massó.

Ha marxat deixant una estela de simpatia per tot on passava. Bon amic de la cultura, havia esmerçat tots els seus esforços en crear. La seva obra no ha estat exhibicionista, ha estat una obra més espiritual i, per tant, més profunda. Coll-Blanc deurà a l'il·lustre sacerdot la formació de moltes intel·ligències.

Tothom, sense excepció, sent la seva partença i elogia la seva tasca. Si algú hi hagués que no obrés així, caldria classificar-lo entre la colla dels eterns descontentos o entre els encogats per personalismes.

Ensenms que acomiadem a mossèn Joan, ens plau donar la benvinguda al designat per substituir-lo, Mossèn Florenci Baucells, al qual desitgem una llarga i encertada actuació.

CULTURA RELIGIOSA

El primer dijous de cada mes, de nou a reu de la vetlla, en la Sala d'actes de la Rectoria de Coll-Blanc, se celebren unes converses apològiques i de cultura religiosa.

En correspondència a l'invitació feta als nostres amics, s'hi veu una selecta concurrència.

El doble caire de conversació familiar i de palestra en un camp enlairat d'exquísida espiritualitat, excita l'interès i promou aquell sentiment tan propi de l'home d'investigació de la veritat. Essència i fonament de tota ella és l'existència de Déu. I aquesta veritat, ja sia innata, ja sia adquirida per revelació, és reconeguda com un fet universal.

Recollim-nos un moment, en la visió de la idealitat i de les costums d'una tribu selvàtica: l'ídol no hi manca mai: ell és l'expressió de tot el seu sistema religiós; és l'encarnació de tots els seus neguits, de tots els seus temors, de totes les seves esperances; és la vibració més intensa i sentimental en les seves festes, daneses i alegries; és, en un mot, el primer impuls i el fi últim de la seva existència i actuació.

Tant les civilitzacions de data la més llunyana, com les contemporànies, apareixen informades d'aquesta idea predominadora de Déu. Les religions de Confucio, de Zoroastro, de Buda, de Brahma exteses per les immenses regions asiàtiques; la d'Ahà i Mahoma en la península Aràbiga i nord d'Àfrica; la de Jehovà en l'antiquíssim poble d'Israel; les politeïstes de Cartago, Atenes i Doma; la cristiana o de Crist capgirant aquestes darreres i fent trontollar aquelles mitjançant missions i missioners, palesen l'universalitat d'aquesta idea de Déu.

Abandonat un infant en la soletat d'una illa, en mig de la mar, despullat de tota noció, no influït per cap prejudici, orfe dels sentiments d'una mare, de l'ensenyament del mestre, de l'exemple de la societat, sens dubte que la sola contemplació de la mar que brama al seu voltant, de la volta estelada que el circumda, del sol magestuós que puja i s'amaga en dos punts contraposats de l'horitzó farien brollar del seu cervell verge, la noció d'una força, d'un motor, d'un ésser superior a ell, a qui agnollat adoraria.

(Seguirà en el vinent número)

L'explotació burgesa i l'explotació de l'Estat comunista rus, són dues posicions antagoniques que es disputen l'hegemonia del món del treball o de la massa proletària.

Quina és menys suportable? Establím comparació: no cal esforçar-s'hi gaire: ens la fa, en desembarcar a Marsella, procedent de Rússia, un prestigiós cap del partit socialista i ex-ministre belga M. Vandervelde: *Jo tinc la convicció —declara— que els treballadors occidentals (go és, europeus i americans subjectes a l'explotació burgesa) no suportarien més de quinze dies un règim d'opressió, que no deixa subsistir cap llibertat, que sotmet la vida individual a un perfecte reglament i que no ofereix sinó un molt insuficient nivell de vida.*

Fatídic quadre de la soviètica Rússia pintat de ma mestra, imparcialment tret de la nua realitat, sense retocs de sectarisme apriorístic, sense panegíric ni diatriba, sense daler proselitista. I certament l'Estat comunista rus, ho és tot: és l'únic propietari, és l'únic capitalista, és l'únic explotador indiscutible; l'individu quasi desapareix com a home, privat de drets, mancat de llibertats, orb de dignitat.

L'Estat comunista rus, és com una ingent màquina funcional; l'individu és com una minúscula peça, ben ajustada, fortament comprimida i obligada a un parcial esfoç, mecànicament contribuïtu del conjunt. I per això, el seu ordenament econòmic-social es basa en l'antiga institució de l'esclavatge pagà, mantin-

guda per la cadena, pel fuet, per la daga i per la ració limitada.

I més diré: aquesta tant ben calculada organització de l'esclavatge rus, en cap època, des de que el món és món, ha assolit l'amplitud i crueltat, com la implantada a Rússia pels comunistes presidits per Stalin. Fins els mínims drets de queixa i de crítica, tenen una resposta fulminant i és l'afusellament o el confinament de la família als boscos del nord, a aterrar arbres per la realització del *dumping*; puix els governs moscovites necessiten sempre, més i més capital per prosseguir llurs folles utopies.

Recordem, a propòsit l'exasperació i protesta dels camperols, que forçats a una contribució soviètica de quasi tota llur collita, resolgueren produir l'indispensable per a llurs necessitats, provocant així la fam horrorosa de l'any mil noucents vint, que ocasionà més morts, que la mateixa guerra mundial i que ensem produí aquell gest tant divinament sublim del Sant Pare trametent l'auxili oportú.

Recordem l'emigració en massa dels alemanys atiat per la fam que sofrien a Rússia. Recordem l'oposició de més de dos-cents representants de Rússia a les diverses nacions estrangeres que, terminada llur missió, refusen el retorn al seu país, considerat per ells, no com una dolça pàtria, sinó com una infecta presó. I tot això és silenciats pels comunistes i el sindicalisme anàrquic d'ací, perquè es tracia de fets incontrovertibles, perquè temen que descorregut el vel de la mentida, quedaria auto-

màticament exhaurida llur butxaca del triple ingrès de quotes, de l'ajut soviètic i de la trama política.

Per la mateixa raó, no es cansen de repetir que tot el que es digui o pugui dir contra Rússia, no són sinó invencions i faules de la burgesia capitalista.

Entretant l'únic pa, per ells ofert al clamor famèlic dels treballadors, no és sinó una promesa; la de l'enigmàtic triomf de la revolució proletària, entrenada així amb la pèrdua de llibertat de treball, de jornals en vagues, d'ingressos imprescindibles per la família, i a voltes amb vessament de sang; entrenament i tast saborós del promès esdevenidor triomfal i d'una vida similar a la russa.

Tot amb tot, el treballador honrat, digne, conscient de la seva missió, propugnador dels seus drets i complidor dels seus deures, cerca, en tot cas, una justa avinentesa amb el seu amo: mentre el treballador indigne d'aquest nom, gandul, incapacitat i perturbador, viu de la revolta, amb el gest covard de vil traïdor, malament els bens d'altri, cobejats amb el pretext d'una igualtat absurda nivelladora de la societat.

Emperò l'objectiu inconfessat d'aquest tipus excepcional de la massa obrera i ninot excèntric, repugnant i foll executador d'ingerències estrangeres, no és certament, la millora econòmica de l'obrer, que tant se n'hi dona, sinó una revolució capgiradora de l'ordre existent, solapadament atada per la burgesia revolucionària, barrejada en l'afar amb fins polítics de personal profit.

ISIDRE MURA

DELS XX ANYS DE "L'UNIVERS"

Com ja donàvem compte en el número passat, les festes de l'aniversari s'han celebrat amb extraordinària brillantor.

El dissabte, dia 6, al vespre, tingué lloc una representació teatral. L'obra escollida, tot i no tenir cap valor literari, té la gràcia de fer passar al públic amb una rialla contínua. *Els fills artificials* és una verdadera astracanada que, mercès a la representació que li donaren—impecable—assolí el triomf.

Dels intèrprets sobresortiren els senyors Costan, que és aiximateix el director, i els germans Parras. El senyor Moltó un xic tímida, però amb tot reeixí admirablement. Les senyores foren les que actuaren amb més encert. Unes per excés de timidesa i altres per exageració.

Tenia de donar un concert la massa coral, però per no haver acudit el director tingué de suspendre's.

El dia vuit, abans del banquet, hi hagué un vermuth commemoratiu que transcorregué en un ritme de confraternitat i d'alegria.

Després se celebrà el dinar al qual assistí una cinquantena de persones i que fou servit per la popular casa "Parones".

S'assentà a la presidència el senyor Tomàs Llanes, president honorari, els membres de la Junta Directiva i el representant de BANDERA.

A l'hora dels brindis parlà el senyor Llanes que feu una magnífica dissertació, el senyor Casanoves, president actual, el senyor Roger, fundador del Club de billar que féu vots per la prosperitat d'aquesta agrupació, altres senyors, quals noms sentim no recordar i el senyor Jolis qui es limità a fer la presentació del re-

presentant de BANDERA, senyor Josep Janés.

Aquest, entre altres coses, proposà als assistents la fundació d'una biblioteca pública i desterrar els jocs viciosos que són el pitjor enemic de la cultura. Assenyalà al senyor Llanes com un patriarca de l'entitat i li demanà que li fes conèixer la lletra del *seu Hímn a l'estandart* que, per haver-se suspès el concert, no havia pogut oír. Acaba amb la lectura del reportatge que publicàvem en el número passat.

El senyor Llanes, accedint al prec del nostre company recità la lletra de l'*Hímn* escoltant un esclat d'entusiastes aplaudiments.

Tots els qui parlaren, foren aiximateix molt aplaudits.

Els minyons de "L'Univers" sense el director, organitzaren un chor improvisat que dirigí el senyor Llanes i ens obsequiaren amb un triat estol de composicions.

Els altres actes organitzats amb motiu de les festes, se celebraren, també, amb molta animació.

PER LES AMIGUES DE "BANDERA"

Ben aviat començarem a publicar una nova secció dedicada a les noies que serà a càrrec d'una culta escriptora.

En el vinent número donarem, probablement, el seu nom i la data en què la nova secció serà inaugurada.

III CONCURS DE PESEBRES

El nombre d'inscrits a aquest Concurs és ja considerable. Gairebé tots els qui altres anys hi preniën part han enviat novament la seva inscripció.

Són molts, també, els que s'hi han inscrit per primera vegada.

Tot fa creure que enguany l'èxit superarà als anteriors.

Fem present que el termini d'inscripció acaba el dia de Nadal, i que des d'aquest dia els pessebres seran visitats pel Jurat, que enguany és integrat per:

Mn. Florenci Baucells, President Mn. Pere Bres, senyors Aleix Bertran, Ricard Lluch, Marià Reixach, Joan Cesari, Francesc Soler i Ramon Planas, vocals.

i Josep Janés, Secretari.

Els premis seran anunciats oportunament i es repartiran en una *Vetllada Nadalena* que es prepara, de poesia i cançons, i que se celebrarà, probablement, per la Candelera.

Aquest número ha passat per la Censura

continuació de la pàgina 1

sistema dels vaillets quan fan un petterell i tot era dir-los que construiria un nou cinema—un *Coliseum*—i així els volia estemordir fent-los creure que per obra i gràcia d'aquest cinema imaginari, minvarien els ingressos de l'empresa *Marte* tot i que ell encara n'era soci.

Els treballs per expulsar-lo, que

Abrics fets

Sastreria L'ART

Sans, 59

UNA "AGRUPACIO D'AMICS DEL BON TEATRE"

Es parla insistentment de constituir una agrupació d'aquest nom, que organitzarà sessions de teatre selecte en un dels nostres millors locals.

No se sap encara res en concret, però es parla ja del possible programa inaugural que seria a base d'un dels poemes de més èxit de Josep Maria de Sagarra i de l'estrena d'un poema en un acte, inèdit encara, de Josep Janés i Olivé.

Rellofges de totes marques
Rellofgeria Lleonés
 Arranjaments de totes mcnes
Coll-Blanc, 25

EXCURSIO A ARGENTONA

Amb molta animació i entusiasme se celebrà diumenge, dia 14, l'anada a Argentona on la Schola Cantorum donà un concert.

A l'excursió, organitzada per la Schola s'hi afegiren els minyons del *Recés Cultural* que amenitzaren la vetllada amb un parell de peces humorístiques.

El viatge de Coll-Blanc a Argentona en un parell d'auto-cars magnífics transcorregué deliciosament.

Tot just arribats, la Schola Cantorum cantà en la parròquia una missa solemne amb aquella justesa que els caracteritza.

Acabada que fou, els excursionistes visitaren la població i a la tarda, després del dinar i d'una bella estona d'esbargiment, en el Patronat de Sant Isidre s'hi celebrà la vetllada anunciada.

Començà amb la representació de la sarsuela "Los Reclutas" de la qual l'elenc del *Recés* en fa una creació. En els papers centrals, els senyors Rebollo, Panyella, Rosselló i Pedrerol estigueren superbs. Els demés compliren. Seguí a la sarsuela el concert de la Schola Cantorum que dirigeix Mn. Pere Brés, i acompanya Mn. Josep Galofré.

De les peces que executaren remarcuem totes les que interpretà la secció de senyorettes i entre elles *La Verge bressant*. De les demés *L'Empordà* i *La Balanguera*.

Aquest concert és, a no dubtar, el més reeixit que ha donat la Schola Cantorum.

En els intermedis la gentil senyoreta Arnau recità una bonica poesia.

Acabà la vetllada amb l'interpretació d'una peça còmica que fou executada admirablement. Remarcuem la tasca del senyor Rebollo i en Rosselló petit que es portaren com uns actorassos. Els demés, però, no desentonaren gens.

Abans del concert, Mn. Pere Brés digué quatre paraules que ell qualificà d'excusa. Per la nostra banda, però, li diem que amb una Schola Cantorum com la que ell dirigeix es pot anar a tot arreu.

El públic premià, amb càlids aplaudiments, la tasca dels cantaires i dels intèrprets.

El viatge de tornada transcorregué, també, en mig de la més franca companyonia.

Mn. Joan Massó, l'ex-rector qui acompanyà als excursionistes, fou acollit i acomiadat amb entusiastes aplaudiments, fermaçat segura del grat record que ha deixat entre nosaltres.

J. JO

ja havien començat feia temps, foren activats pels altres empresaris arribant-se finalment a aconseguir el propòsit.

I d'ací han vingut una sèrie d'embolics.

El propietari del terreny on hi ha el cine *Marte* ha entrat en tractes amb una nova empresa constituïda pels ex-pupins Aguilar, Balanya i Tarrazón (aquests dos més a més d'ex-pupins són matutres, traficants—ase per vedella—i una colla més de títols honorables) i, mancant a la paraula donada a l'empresa *Marte* és gairebé segur que els cedirà el terreny, tenint-se per tant d'enderrocar l'actual edifici i construint-hi al damunt el "Coliseum" d'aquells tres subjectes.

Per a aconseguir-ho ja han embarcat a un senyor que, pel que es veu, encara no sap amb qui tracta.

I l'empresa antiga, si es veu obligada a deixar l'actual edifici, ha promès construir-ne un de nou que serà una meravella.

Ves per on, si el cas arriba, tindrem dos cinemes monumentals—almenys un—ja que l'altre suposem que tindrà poc temps de vida.

Seria ximple el que hi anés coneixent com tothom coneix als empresaris. Acostumats a donar ase per vedella serien capaços de prometre una pel·lícula d'en Chevalier i presentar-ne una en la que actúés de protagonista el fill de la portera de casa meva.

ZOILLO PETIT

OBRADORS GRAFICS FAVÈNCIA-Provença, 140